

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.103/2015/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év szeptember hó 28. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett kisebb kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2015. szeptember 08. napján kihirdetett 41(I.)Kb.232/2015/6. számú ítéletét megváltoztatja.

vádlottat bűnösnek mondja ki további 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §).

A vádlott vagyon elleni bűncselekményét folytatólagosan elkövetett csalás vétségének (Btk. 373. § (2) bekezdés a./ pont) minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2015. szeptember 8. napján kihirdetett 41(I.)Kb.232/2015/6. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki a folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett kisebb kárt okozó csalás büntetésében (Btk. 373. §. (1) - (2) bekezdés b) és c) pont - (3) bekezdés b) pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), ezért - halmazati büntetésül - a vádlottat 200 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint pénzbüntetésre, valamint lefokozásra ítélte. Rendelkezett a vádlott vonatkozásában a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül kártérítés címén fizessen meg a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Hivatalának 319.995,- Ft-ot, valamint az államnak külön felhívásra 19.200,- eljárási illetéket, az ezt meghaladó polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Ellenben a bíróság a vádlottat az ellene folytatólagosan elkövetett kisebb kárt okozó csalás vétsége (Btk. 373. § (1) - (2) bekezdés b) és c) pont - (3) bekezdés b) pont) és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész három napot tartott fenn a jogorvoslat bejelentése érdekében, ezt követően a törvényes határidőben a vádlott terhére részfelmentése miatt bűnösség megállapítása és téves jogi minősítés, továbbá a büntetés súlyosítás érdekében fellebbezést jelentett be. Fellebbezésének írásbeli indokolásában hivatkozott arra, hogy a bíróság tévedett akkor, amikor a

vádott cselekményének jogi minősítését a vádban írtaktól eltérően folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett kisebb kárt okozó csalás büntetében állapította meg. Érvelése szerint a vádlott az egyes részcselekményeket szabálysértési értékre követte el, melyek az üzletszerűség miatt minősülnek bűncselekménynek és alkotnak folytatólagos egységet. Erre figyelemmel a kétszeres értékelés tilalmába ütközik, ha az összeadott és így kisebb érték tekintetében ismételt figyelembe vennék ugyanazt a minősítő körülményt, az üzletszerűséget, amely a szabálysértést a törvényi egységet alkotó részbűncselekménnyé tette. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helytállóan állapította meg a tényállást, és abból okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére, azonban enyhítő körülményként a vádlott pozitív parancsnoki jellemzését és az időmúlást túlzott nyomatékkal vette figyelembe. A kiszabott pénzbüntetés mértéke a napi tételek és az egy napi összeg vonatkozásában alacsony, hiszen a vádlottnak megfelelő vagyona és jövedelme van, és a szolgálati jegyeken szereplő 68 alkalommal szemben mindösszesen négy alkalommal utazott az általa állandó lakóhelyként megjelölt dőgei lakcímre. Utalt arra is, hogy a munkába járással kapcsolatos utazási költségterítésről szóló 39/2010. (II.26.) Korm. r. 2. §-ának aa) pontja szerint a közigazgatási határon kívülről a lakóhely vagy tartózkodási hely, valamint a munkavégzés helye között munkavégzési célból történő helyközi utazással megvalósuló napi munkába járás és hazautazás téríthető. A d) pont pedig kimondja, hogy a lakóhely annak a lakásnak a címe, amelyben a munkavállaló él, illetve amelyben életvitelszerűen lakik. A bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a vádlott életvitelszerűen nem az általa állandó lakóhelyként megjelölt lakcímen lakott. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a vádlott cselekményét folytatólagosan, kisebb értékre elkövetett csalás vétségének (Btk. 373. §. (1) - (2) bekezdés a) pont) minősítse, és a vádlottat ítélje végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetésre, míg a lefokozás mellékbüntetését hatályában tartsa fenn. A felmentés miatt történő fellebbezését nem indokolta az elsőfokú ügyész.

A vádlott és védője az ítélet kihirdetését követően nyomban fellebbezést jelentettek be elsődlegesen teljes körű felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.998/2015/1. számú átiratában módosítással fenntartotta a katonai ügyész fellebbezését, és nem tartotta alaposnak a védelmi fellebbezéseket. Álláspontja szerint az első fokon eljáró katonai tanács perrendszerű eljárásában ügyfelderítési kötelezettségét a vádirati I. történeti tényálláshoz kapcsolódóan és az előterjesztett vádlotti védekezés ellenőrzésére teljes körűen nem merítette ki, mert álláspontja szerint indokolt lett volna a védő által indítványozott **tanú1** ... lakost tanúként kihallgatni arra nézve, hogy 2010. június és július hónapban a vádlott az általa szolgálati jegyeken feltüntetett ... forgalmi rendszámú gépjárműve helyett kölcsön járművet használt visszatérően a ... útvonalon. Az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező rész B. részéhez kapcsolódó történeti tényállásban (9. oldal 4. bekezdés) azt rögzítette, hogy a 2010. július és augusztus hónapban leadott szolgálati jegyen szereplő ... forgalmi rendszámú gépjármű 2010. augusztus 4-i, közlekedési hatóság által megállapított valós kilométer állása 131629 km volt. E közben a vádlott 2010. június és július hónapra vonatkozó ezen kilométerálláshoz képest magasabb értékeket határozott meg az utazási költségterítésre az elszámolásához szolgáló és általa leadott szolgálati jegyeken. Ezen ítéleti tényállási részhez kapcsolódóan tehát az elsőfokú katonai tanács megalapozatlan és logikátlan döntést hozott, amikor a vádlottat 1 rb. a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétsége törvényes vádja alól bebizonyítottság hiányában felmentette. Mindebből következően az elsőfokú ítélet megalapozatlan, és az elsőbíróság szabálysértő módon indokolási főkövetelmét kellő terjedelemben nem teljesítette, ezért ügydöntő határozata felülbírálatra alkalmatlan. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására.

A vádlott védője is előterjesztette írásban fellebbezése indokolását. Pontosította a fellebbezése irányát: elsődlegesen indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy a vádlott cselekményét folytatólagosan kisebb értékre elkövetett csalás vétségének minősítse a másodfokú tanács, a vádlottat pedig bizonyítottság hiányában mentse fel a vád alól; másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt, harmadlagosan pedig - amennyiben a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki - az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását kérte.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője változatlanul fenntartotta az írásbeli indítványát.

A vádlott védője perbeszédében összefoglalta írásban is rögzített álláspontját, és megismételte három alternatív indítványát, teljes körű felmentésre, a pénzbüntetés helybenhagyására, de lefokozás büntetés mellőzésére, míg harmadsorban hatályon kívül helyezésre vonatkozóan.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdése alapján bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta, a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns bizonyítékokat mérlegelési jogkörébe vonta, elutasította a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványt, ennek indokát adta.

A vádlott érdemi védekezése szerint életvitelszerűen ... lakott, valamennyi alkalommal hazautazott, nem követett el bűncselekményt, illetve tévedésből nem megfelelően rögzítette a gépjármű kilométeróra adatait. A bíróság okirati bizonyítékként értékelte a vádlott által használt mobiltelefon híváslistáját a hozzá tartozó cellainformációkkal, a bankkártya forgalmi adatokat, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, a KEKKH, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által megküldött adatokat. Rögzítette, hogy az okirati bizonyítékok alátámasztják, hogy a vádlott a 2012. május 11. napja és 2013. április 24. napja közötti valótlan hazautazásainak elszámolásával 319.995,- forint kárt okozott. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy csak 2012. május 7. napjától 2013. április 29. napjáig állnak rendelkezésre híváslisták kapcsán cellainformációk, és rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint kizárólag a cellainformációs, valamint a bankkártya használatra vonatkozó adatokból együtt vonható le következtetés a vádlott büntetőjogi felelősségére, mivel ezen adatok együttesen mutatják folyamatosan, objektív módon a vádlott mozgását. Egyéb bizonyítékok legfeljebb csak kiegészíthetik ezen adatokat, hiszen a bankkártyaforgalmi adatok önmagukban egyfajta statikus állapotot rögzítenek, ami azt jelenti, hogy az érintett bankkártya használata előtt és után bárhova utazhatott, míg a híváslisták, illetve a cellainformációk dinamikus adatai az érintett teljes mozgását lefedik. A bíróság mindezek alapján kétséget kizáróan a vádlott bűnösségét a vádtól eltérően csak arra az időszakra állapította meg, amelyre rendelkezésre álltak a híváslista és cellapozíciós adatok, ugyanakkor a valótlan adatrögzítés tényét a szolgálati jegyen a kizárt időszak tekintetében is rögzítette. Ítéletének B./ részében a fentiek értelmében rögzítette, hogy 2010. június-július, valamint a 2011. december - március hónapokra vonatkozóan bűncselekményt nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, ezért a Be.6.§ (3) bekezdés b) pontja alapján az „in dubio, pro reo” elv figyelembe vételével felmentő rendelkezést hozott a vagyon elleni, valamint a közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében is. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a logika szabályai szerint értékelte a bizonyítékokat és indokolási kötelezettségének eleget tett.

A másodfokú bíróság az ítéleti tényállás személyi részét a vádlott nyilatkozata és a PMRFK vezetőjének 313/3399/2015. számú személyi állományra vonatkozó parancsa alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel csak azzal tartja szükségesnek kiegészíteni, hogy: „**vádlott**

szolgálati viszonya 2016. május 15. napján FÜV döntés alapján megszüntetésre került, jelenleg munka- és jövedelem nélküli.”

Az előzőekben írt kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítélete már mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, és azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.

A másodfokú bíróság nem értett egyet sem a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, sem a védő által hatályon kívül helyezés érdekében előterjesztett indítvánnyal.

Az elsőfokú bíróság az általa okszerűen mérlegelt bizonyítékok alapján megalapozott tényállást állapított meg mind az ítélet A./, mind a B./ része tekintetében. Nem tévedett akkor sem, amikor elutasította a bizonyítási indítványt, hiszen abban a körben indítványozták meghallgatni a tanút, amelyre a bíróság felmentő rendelkezést hozott. A másodfokú bíróság szintén nem tartotta indokoltnak további bizonyítási eljárás lefolytatását, mivel azt a releváns tényállás megállapítása érdekében szükségtelennek tartotta, egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács megalapozottan rögzítette ítélete 9. oldalának 4. bekezdésében azt a tényállást, amely a hamis magánokirat felhasználása vétségének törvényi tényállási elemeit maradéktalanul tartalmazza. Az elsőfokú bíróság azonban nem vonta le ennek anyagi jogi következményeit, amikor a vádlottat felmentette a hamis magánokirat felhasználása vétségének vádjá alól az ítélet „B” részében.

A Btk. 345. §-a értelmében hamis magánokirat felhasználásának vétségét követi el az, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál. A rögzített tényállás szerint „megállapítható, hogy a szolgálati jegyeken feltüntetett ... forgalmi rendszámú gépjármű eredetvizsgálata alkalmával, 2010. augusztus 4. napján annak kilométerállása 131.629 km volt, míg a vádlott a szolgálati jegyen június hónapra vonatkozóan kezdő kilométer állásként 129.500, míg záró kilométer állásként 135.350 km-t, míg július hónapra kezdő kilométer állásként 135.350, míg záró kilométer állásként 140.548 km-t adott meg”, azaz a vádlott azon magatartásával, hogy a kilométer állás tekintetében valótlan adatokat tüntetett fel az általa leadott szolgálati jegyeken, megvalósította a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségét.

Nem tévedett viszont az elsőfokú katonai tanács az ítélet B./ része tekintetében akkor, amikor felmentette a vádlottat az ellene csalás vétsége miatt emelt vád alól. Általában a csalás eszközselekménye a hamis magánokirat felhasználásának vétsége, de nem kizárt az önálló bűncselekményként való megállapítása sem. Az elsőfokú katonai tanács megállapította, hogy a vádlott olyan szolgálati jegyet adott le, amelyen nem valós kilométeróra állás szerepelt. A valótlan adat pedig lényeges elem jelen ügyben, mert ezen alapult az elszámolás. Ugyanakkor ítéleti bizonyossággal - objektív bizonyítékok hiányában - nem állapítható meg, hogy a hazautazások nem történtek meg. Mivel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban szerepeltek a hamis magánokirat felhasználásának törvényi tényállási elemei, ezért nem kellett az ítéletet hatályon kívül helyezni. Ez utóbbi körben tehát nem volt megalapozatlan az ítélet tényállása, de okszerűtlen volt a bíróság tényállásból levont következtetése.

Az előzőekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki további 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

A másodfokú bíróság nem értett tehát egyet a védelem teljes körű felmentésre, továbbá a büntetés enyhítésére irányuló álláspontjával, és nem értett egyet az ügyész súlyosításra irányuló indítványával sem.

A bíróság ítéletének A./ részében a megalapozottan megállapított tényállás alapján helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, de tévedett a jogi minősítés tekintetében. Hivatkozva a Kúria 40/2007. BK véleményére, valamint a 18/2013. számú Büntető Elvi Határozatára, a másodfokú tanács egyetértett az elsőfokú ügyészi állásponttal: ha a folytatólagosság törvényi egysége úgy jön létre, hogy a szabálysértési értékre elkövetett cselekmények az üzletszerűség folytán válnak bűncselekménnyé, a szabálysértési értékhatárt meghaladó folytatólagosan megvalósított vétséget - a kétszeres értékelés tilalmából fakadóan - az üzletszerűség nem minősíti büntetné.

A vádlott ítélet „A” részében írt cselekményét ezért az ügyészi indítvánnyal egyezően a Btk. 373. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett csalás vétségének minősítette.

Az elsőfokú bíróság az ítélet „A” részében helyesen róta a vádlott terhére a Btk. 345. § ütköző folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat hamisítás vétségét.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú katonai tanács álláspontjával, amikor kifejtette, hogy miért a híváslisták és cellapozíciók adataira alapította az ítéleti tényállást. Megjegyzi a másodfokú tanács, hogy nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a vádlott családja ... lakott életvitelszerűen.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a bűnösségi körülményeket, nem tévedett, amikor a vádlottal szemben pénzbüntetést és lefokozást szabott ki. A vádlott első büntényes, az elkövetési időre és elkövetés körülményeire tekintettel alkalmazható volt vele szemben a Btk. 33. § (4) bekezdése, és a további bűncselekmény megállapítása sem indokolta súlyosabb büntetés kiszabását. A vádlottnak jövedelme nincs, a vonatkozásában kiszabott 200 napi tétel igazodik az általa elkövetett cselekmény tárgyi súlyához és alanyi bűnössége fokához, míg az 1000,- Ft-ban megállapított összecszerűség a jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz.

Megállapította a másodfokú tanács, hogy az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény alkalmazása a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján helyes volt.

Nem tartotta lehetségesnek a ugyanakkor a lefokozás mellőzését, hiszen töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a munkáltató sérelmére vagyon elleni bűncselekményt elkövető katona a rendfokozatra méltatlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 386.§ (1) bekezdés a) pontja alapján van helye fellebbezésnek.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2016. szeptember 28.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Éva hb. alezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.103/2016/15.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.103/2015/8. számú ítélete **vádlott** vonatkozásában - fellebbezés visszavonása folytán - 2017. február 6. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. február 15.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke